

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Wyngaerden der sele

Veghe, Johannes

Hiltrup, 1940

12. Kap. In marien wyngaerden wasset oick de cederboem, de natuerlike wal ruket

urn:nbn:de:hbz:466:1-30728

em leerdest in syn kyndheit. Claerlike syne weghe unde syne gange syn, als david secht,¹ barmherticheit unde waerheit. In den wech der barmherticheit doe em gaen, o moeder der ghenadicheit, dan mach ic salich werden in tijt unde in ewicheit.

XII. Kap.

In marien wyngaerden wasset oick de cederboem, de natuerlike wal ruket...

O ynnighe sele, nu hebstu een luttel ghemerket in marien wyngaerden den oliboem eerre^{1*} barmherticheit unde den vyghenboem eerre soticheit, och mochtestu daer oick kennen den cederboem eerre junckerlicheit, de natuerlike kostelike ruket^{2*} unde hoech up wasset^{3*} in de lucht unde nicht en mach vergaen noch verrotten. Also is marien reyne junckerlicheit boven all wonderlic^{4*} ghenoechlic den engelen, durich in ewicheit. Des cederboems bloyen unde ruken kan verdryven alle slanghen unde fenynde^{5*} wormen. Alsoe verdrijft marien junckerlike reynicheit alle bose gheesten unde oick alle unreyne dancken unde begheerten unde maket reyne herten. Item daer is de kostel cypressenboem, de alheel vull aersadyen is. Also is maria over oll ghesund in eer selven unde ghift ghesundheit allen krancken overmits eer blader, dat syn eer troestelike^{6*} woerde allen droevyghen, unde eer aller beste vrucht, dat is cristus, eer kynd, over all ghesundmaker der werlt. Item, daer is de palmboem der verwynnynghen teghen alle vyanden unde in allen stryden. Och de vyand is verveert voer marien namen, alsoe dat he nicht en mach komen, daermen marien^{7*} noemet unde anropet, want em^{8*} is anxtelick eer teghenwoerdicheit, de unse moeder is unde syn vrouwe. Item, daer is dat edele nardus,² over all kleyne in ghedaente voer den oghen, mer over all kostel in crachten. Nardus beteykent marien

1* der   2* kostelheit des rukens   3* upwassen   4* † unde

5* fenyngige   6* kostelen   7* se   8* dar

¹ Ps. 24, 10.   ² Cant. 4, 13.

kleynheit in eers selves oghen, dat is eer hertelike oet-
 moedicheit, also crachtich, dat se daarmede neder kunde
 trecken den almechtyghen keyser van synen hoghen stoell
 in eer kleyne unde reyne kamerken, als se selven spreket
 5 in den boeke der leefden:¹ Doe de konyneck was in syn
 reste gaff my nardus syn ruken. In der bybelen staet,² dat
 de mechtighe, hoghe^{1*} konyneck assuerus sat up synen
 stoell in syn weerdicheit, daer quam voer em de schone,
 edele konyngghynne hester voer syn^{2*} teghenwoerdicheit.
 10 Daer gleet^{3*} se neder, ter eerden stortende, of se beswe-
 ghet were. De konyneck spranc snel van synen stoel unde
 greep se in syne armen, vrendelike eer to^{4*} sprekende. Daer
 nae steech he neder in eer hoes unde myt vrolicheit unt-
 fengh he eer spyse unde dranc eren wyn. Daer lovede he eer
 15 myt vasten loften by synen eer, dat se solde bidden al dat
 se wolde, he en mochte eer nicht weygheren, al bede se
 oick um^{5*} syn halve konyneckryke.^{6*} He gheboet datmen
 solde hanghen den vyand eers volkes unde vervullede all
 eer begeerte. O maria, over all weerde konyngghynne in
 20 hoecheit unde nochtan kleyne nardus in dyn oetmoedicheit,
 och du steghest myt dyn^{7*} begheerte int hoech voer des
 ewyghen konyngghes stoel, also dat alle de engelen em
 verwonderden van dyn hoech up styghen myt dyn ghebet
 voer den heren, als in den boeke der leefden staet. Och
 25 daer gledes^{8*} neder syghende voer den oghen godes
 overmits dyn aller depeste oetmoedicheit, also spranc de
 konynggh van synen stoel syner weerdicheit. He umme
 bevengh dy in vrendelicheit, he quam to dy neder in desse
 ellendicheit, int hoes dyner junckerliken reynicheit. Daer
 30 bereydestu em^{9*} spyse, vull aller soticheit. He dranc daer
 wyn dyner mynlicheit, he entfengh daer unse menscheit
 van dynen bloede sunder sundelicheit. Daer nae sloech
 he doet den vyand vul fenynicheit, uns saligende in tijt,

1* hoghe, mechtighe   2* dar quam de schone... hester vor
 em in syne   3* vel   4* to er   5* — um   6* rijke

7* † otmodiger   8* vellestu   9* — em

¹ Cant. 1, 11.   ² Esther 8, 3.

in ewicheit.

XIII. Kap.

Woe gunstich dat marien is allen behoevighen menschen
kentlic by den busbome.

5 Noch is in marien wyngaerden de schone busboem. Natuer-
like de busboem en wasset nicht hoech. Daer by salstu ver-
staen, o ynnighe sele, dat maria^{1*} hadde van eer selven^{2*}
een neder gheslaghen oetmoedich herte. De busboem ghift
em^{3*} syn breetheit unde wort dichte, dicke unde vast^{4*} unde
10 wasset groet in syn rondicheit. Also was marien leeflike,
moederlike gunste unde eer mynlike herte to allen unde
elken behoevyghen in elkes noet sunder utnemen der per-
sonen. De busboem blijft altijt vul blader, de syn kleyne,
mer dichte. Also syn marien ghenoechlike woerde, kort
15 unde luttel, mer over all vull wijsheit unde rijke in synne.
De busboem blijft altijt groen in synen bladeren, wynters
unde somers. Och marien leefte en mach nicht utgaen, noch
versoren, noch verkrympen. Eer moederlike gunste is over
all gelijc, to guet unde to quaet, to rechtveerdich unde to
20 den sunder,^{5*} dat is, wynter unde somer, also vele alst
in eer is. Oick mach des busbomes stadighe groenheit be-
teykenen marien ewighe^{6*} juncferlicheit unde reynicheit un-
de eer unvergancliken hillicheit^{7*} Des busbomes holt is over
all seer bleeck, ghelijc assche doet verwich. Daer by mach-
25 stu kennen marien ghematicheit in all dat se^{8*} tijtlike ghe-
brukede, daer se voerder nicht en sochte dan allene nouwe
noetdruft,^{9*} want eer begheerte was doet unde ghestorven
van all dat god nicht en was of dat eer nicht behulpelic en
was toe god of oic dat gode nicht behachlic en was. Des
30 busbomes holt is oick hard, also was maria over all hard,
under den cruce staende. Dat sweert des rouwen snett doer
eer moederlike herte, noch bleef se staende unde wonder-
like hertelic allen menschen unde elken gunnen-

1* † altijt   2* van er solven hadde   3* Ms. 55 und B. ha-
ben hier übereinstimmend: em in, was kaum einen Sinn
hat! (?)   4* — unde vast   5* to guden unde to qua-
den, to rechtverdigen unde to den sunderen   6* † reyne
7* unde er unvergencklike reynicheit unde hillicheit
8* † dede unde   9* noetrofticheit